

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
економіки підприємства
та організації бізнесу
Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 Управління та адміністрування
073 «Менеджмент»
перший (бакалаврський)
«Міжнародний менеджмент»

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Розробники:
д.е.н., проф.

Дмитро ШИЯН

Завідувач кафедри
економіки підприємства та
організації бізнесу

Тетяна ВЛАСЕНКО

Гарант програми

Інна ДИБАЧ

Харків
2024

ВСТУП

Сучасний стан розвитку економічних відносин в Україні вимагає подальшого опрацювання основних засад функціонування підприємства як первинної ланки національної економіки. Саме на цьому рівні здійснюється виробництво суспільно необхідної продукції та надаються послуги. У підприємстві вирішуються питання ефективного використання ресурсів, впровадження високопродуктивної техніки та технологій, застосування сучасних методів планування, пошуку оптимальних каналів збуту продукції тощо.

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є системою знань про закони, закономірності та правила використання на підприємстві обмежених ресурсів для виробництва продукції та розподілу її серед споживачів; передбачає вивчення, узагальнення і систематизацію ключових понять прикладної економіки, визначення особливостей організації та ефективного функціонування первинної ланки ринкової системи господарювання, систематизацію теоретичних і практичних знань з питань ефективного управління ринковою економікою на сучасному етапі її розвитку в Україні.

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Міжнародний менеджмент».

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні системи професійних компетентностей щодо використання основ прикладної економіки, методів організації ефективної діяльності для вирішення конкретних економічних завдань функціонування підприємства як первинної ланки економічної системи незалежно від виду діяльності, форм власності та розмірів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

визначення параметрів здійснення виробничого процесу та основ управління підприємством;

оцінка ресурсів, які необхідні підприємству для організації процесу виробництва та ефективності їх використання;

дослідження обсягів виробництва продукції, вивчення якості та конкурентоспроможності продукції;

вивчення витрат виробництва і собівартості продукції, методів ціноутворення;

опанування методики визначення доходів, витрат, фінансових результатів та ефективності функціонування підприємства в цілому.

Об'єктом навчальної дисципліни виступає підприємство як відкрита ринкова система.

Предметом навчальної дисципліни є економічні процеси та пов'язані з ними впливи на економіку підприємства.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН3	СК3
РН5	СК11
РН6	СК2
РН11	ЗК3
РН12	ЗК15

де:

РН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Економічні засади функціонування та ресурсне забезпечення підприємства в умовах ринкового середовища

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання.

Предмет і зміст курсу «Економіка підприємства». Об'єкт та предмет навчальної дисципліни. Поняття підприємства, його мета, функції, ознаки та основні види діяльності. Принципи управління підприємством Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Основи підприємницької діяльності. Види підприємницької діяльності. Зовнішнє та внутрішнє

середовище підприємства. Основи оподаткування підприємства. Податкове законодавство України.

Тема 2. Структура та управління підприємством.

Виробничий процес, його структура та організація промислового виробництва. Основи управління підприємством. Організаційна структура управління підприємством. Лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна організаційна структура підприємства. Планування діяльності підприємства.

Тема 3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Персонал підприємства, його класифікація. Показники чисельності та руху персоналу. Середньооблікова, явочна, штатна чисельність працівників. Поняття та класифікація фонду часу. Продуктивність праці та методи її вимірювання. Основи організації оплати праці на підприємстві. Коефіцієнт плинності кадрів Коефіцієнт стабільності кадрів Коефіцієнт відновлення працівників Форми і системи оплати праці. Функції та принципи нарахування заробітної плати. Формування фонду оплати праці на підприємстві.

Тема 4. Основні засоби підприємства.

Поняття, класифікація і структура основних засобів підприємства. Методи оцінки вартості основних засобів. оцінка за первісною, переоціненою, залишковою, справедливою та ліквідаційною вартістю, оцінка за вартістю, що амортизується Знос та амортизація основних засобів. Економічна амортизація за прямолінійним, виробничим, методом залишку, що зменшується, методом залишку, що прискорено зменшується, кумулятивним методом Показники стану, руху та ефективності використання основних засобів. Формування та використання виробничої потужності підприємства Поняття проектної виробничої потужності, поточної виробничої потужності, резервної виробничої потужності.

Тема 5. Оборотні кошти підприємства.

Загальна характеристика, структура та кругообіг оборотних коштів підприємства. Порівняльна характеристика основних та оборотних фондів підприємства. Види оборотних коштів в залежності від сфери оборту Нормування оборотних коштів підприємства. Характеристика видів виробничих запасів підприємства. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства. Коефіцієнт оборотності, Коефіцієнт завантаження Рентабельність оборотних коштів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Фінансово-економічні результати та економічна ефективність діяльності підприємства

Тема 6. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції.

Показники виробництва продукції та методи їх визначення. Виробнича програма Номенклатура продукції Натуральними показниками виробничої програми Якість продукції, показники та методи її оцінки. Стандартизація і сертифікація продукції. Конкурентоспроможність продукції та методи її оцінки. Взаємозв'язок між факторами та критеріями конкурентоспроможності. Напрями підвищення конкурентоспроможності продукції.

Тема 7. Витрати і ціни на продукцію.

Загальна характеристика витрат на виробництво продукції та їх класифікація. Собівартість продукції, її види і показники. Групування витрат за економічними елементами та калькуляційними статтями, методи калькулювання. Види калькуляції. Ціни на продукцію: сутнісна характеристика, види, методи встановлення. Функції цін Вибір стратегії ціноутворення на підприємстві. Класифікація цін за умовами постачань згідно Incoterms 2010.

Тема 8. Інноваційна діяльність підприємства.

Загальна характеристика інноваційної діяльності підприємства. Роль і місце підприємця у формуванні інноваційного розвитку економічної системи. Теорія Шумпетера. Фактори впливу на науково-технічний прогрес та його вплив на інноваційну діяльність. Оцінювання результативності інноваційної діяльності підприємства.

Тема 9. Фінансові результати та економічна ефективність діяльності підприємства

Сутність та класифікація фінансових результатів підприємства. Склад та зміст фінансової звітності. Методика визначення фінансових результатів підприємства. Види прибутку підприємства. Оцінка фінансового стану підприємства. Показники ділової активності, структури капіталу, ліквідності.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Практичне (семінарське) заняття	Поняття підприємства, його мета, функції, ознаки та основні види діяльності.

Тема 2. Практичне (семінарське) заняття	Основи управління підприємством.
Тема 3. Практичне завдання 1.	Персонал підприємства, його класифікація.
Тема 4. Практичне завдання 2.	Поняття, класифікація і структура основних засобів підприємства.
Тема 5. Практичне завдання 3.	Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.
Тема 6. Практичне завдання 4.	Показники виробництва продукції та методи їх визначення.
Тема 7. Практичне завдання 5.	Загальна характеристика витрат на виробництво продукції та їх класифікація.
Тема 8. Практичне завдання 6.	Оцінювання результативності інноваційної діяльності підприємства.
Тема 9. Практичне завдання 7.	Сутність та класифікація фінансових результатів підприємства.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1 - 9	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази України
Тема 1 - 2	Підготовка до практичних (семінарських) занять
Тема 3 - 9	Підготовка до практичних занять
Тема 3, 6, 7	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Тема 1 - 9	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: установчі лекції (тема 1), проблемні лекції (тема 3, 6, 8), оглядові лекції (теми 2, 4, 5, 7), лекції-провокація (тема 8, 9). При проведенні семінарського заняття (практичні заняття (тема 1, 2) проводиться дискусія навколо попередньо визначеної теми, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. При проведенні практичних занять за темою 3 використовується кейс-метод. Практичні заняття за темами 8, 9 проводяться з використанням програми Excel з метою оптимізації обробки фінансових звітів та оцінювання ефективності інноваційних проектів. Різноманітні

індивідуальні (практичні заняття (тема 4, 5) та групові роботи (практичні заняття (тема 6, 7).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів. Для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: виконання практичних завдань (10 балів), поточна контрольна робота (20 балів), колоквіум (30 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний менеджмент».
Семестр III
Навчальна дисципліна «Економіка підприємства»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

I. Тестові завдання

Оберіть одну правильну відповідь з представлених варіантів

1. Незавершене виробництво – це:

- а) предмети праці, передані в виробничі підрозділи для обробки і знаходяться в даному підрозділі до стадії її завершення;
- б) продукти, повністю закінчені обробкою в рамках даного виробничого підрозділу, але призначені для подальшої обробки в інших виробничих підрозділах відповідно до послідовності процесу технології виробництва;
- в) продукція, повністю закінчена обробкою даного виробничого підрозділу або підприємства в цілому, визнана придатною для реалізації і використання
- г) предмети праці, засоби праці, які використовуються у виробничому процесі.

2. До показників ефективності використання основних засобів підприємства належать:

- а) фондвіддача, коефіцієнт змінності, інтегральний коефіцієнт;
- б) фондомісткість, фондоозброєність праці, коефіцієнти оновлення і вибуття;
- в) фондвіддача, фондомісткість, фондоозброєність; рентабельність основних засобів;
- г) коефіцієнти оновлення і вибуття, фондвіддача і фондомісткість.

3. Виробіток – це:

- а) кількість продукції, виробленої підприємством за певний період часу;
- б) кількість продукції виробленої в одиницю часу або що припадає на одного працівника або працівника за певний період;
- в) кількість робочого часу необхідного для виконання одиниці певної роботи одним робітником або групою робітників;
- г) встановлена розрахункова величина, визначена чисельність працівників для виконання одиниці конкретної роботи.

4. При застосуванні прямолінійного методу амортизації (вибрати одну вірну відповідь):

- а) вірно тільки 1 та 2; 1) сума, яка амортизується змінюється в кожному періоді;
- б) вірно тільки 1 та 4; 2) норма амортизації змінюється в кожному періоді;
- в) вірно тільки 3 та 2; 3) сума, яка амортизується, постійна в кожному періоді;
- г) вірно тільки 3 та 4. 4) норма амортизації не змінюється в кожному періоді.

5. До оборотних фондів належать:

- а) сировина, кошти, товари, готова продукція;
- б) сировина, основні матеріали, паливо, тара, витрати майбутніх періодів;
- в) готова продукція, кошти в розрахунках, незавершене виробництво;
- г) паливо, тара, готова продукція, витрати майбутніх періодів, кошти.

6. Реальна заробітна плата – це:

- а) отримана зарплата за весь обсяг виконаних робіт;
- б) кількість товарів, які можна придбати за цю оплату праці;
- в) заробітна плата, видана працівникові в касі або у банку;
- г) оклад з урахуванням відрахування податку на прибуток.

7. Підрозділи якого господарства здійснюють придбання, проектування, виготовлення, відновлення і ремонт технологічної оснастки, її облік, зберігання і видачу на робочі місця?

- а) ремонтного;
- б) складського;
- в) транспортного;
- г) енергетичного.

8. До власних джерел інвестиційних ресурсів відносять:

- а) прибуток підприємства;
- б) кредити банку;
- в) кошти отримані від емісії облігацій;
- г) бюджетний кредит.

9. Змінні витрати – це ...

а) витрати, абсолютна величина яких залишається постійною на весь обсяг виробництва та змінюється відповідно зміні обсягу виробництва на одиницю продукції;

б) витрати, які безпосередньо можна віднести до певного об'єкту витрат за нормами та нормативами;

в) витрати, які пов'язані з роботою виробництва в цілому та напряму не відносяться до певного об'єкту витрат;

г) витрати, абсолютна величина яких залишається незмінною на одиницю продукції та змінюється прямопропорційно зміні обсягу виробництва.

Зіставте поняття та їх визначення

10. Визначити відповідність між видами продукції та їх характеристиками:

Вид продукції	Характеристика
1. Товарна продукція	А. Включає загальну вартість усіх видів готової продукції, напівфабрикатів, послуг промислового характеру, призначених для реалізації з урахуванням

	зміни залишків незавершеного виробництва, вартість сировини та матеріалів замовника.
2. Валова продукція	Б. Включає загальну вартість усіх видів готової продукції, напівфабрикатів, послуг промислового характеру, призначених для реалізації з урахуванням зміни залишків нереалізованих виробів у розрахунковому періоді.
3. Реалізована продукція	В. Включає загальну вартість усіх видів готової продукції, напівфабрикатів, послуг промислового характеру, призначених для реалізації, без урахування вартості уречевленої праці.
4. Чиста продукція	Г. Включає загальну вартість усіх видів готової продукції, напівфабрикатів, послуг промислового характеру, призначених для реалізації

На кожне запитання підберіть декілька вірних відповідей

11. Назвіть характерні ознаки одиничного типу виробництва:

- а) широка номенклатура продукції;
- б) виготовлення виробів партіями, які періодично повторюються;
- в) застосування універсального устаткування;
- г) робочі місця спеціалізуються на виконанні однієї операції;
- д) висока кваліфікація працівників;
- е) робітники можуть мати невисоку кваліфікацію;
- ж) вироби виготовляються у великій кількості;
- з) відсутність закріплення певних операцій за окремими працівниками.

12. До фондів обігу відносяться:

- а) матеріальні ресурси підприємства;
- б) готова продукція на складі підприємства;
- в) відвантажена продукція;
- г) грошові кошти в розрахунках (каса, розрахунковий рахунок, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги);
- д) грошові кошти в акціях;
- е) транспортні засоби підприємства;
- ж) виробничі будівлі, споруди;
- з) прибуток.

13. До основних функцій управління не відносять:

- а) контроль;
- б) економічні;
- в) адміністративні;
- г) планування;
- д) організація;
- ж) випуск якісної продукції;
- з) мотивація.

14. До основних видів діяльності підприємства належать:

- а) операційна;
- б) інвестиційна;
- в) надзвичайна;
- г) звичайна;
- д) фінансова;
- е) науково-дослідна;
- ж) торговельна.

15. Відповідно до групування витрат за економічними елементами виділяють наступні елементи:

- а) матеріальні витрати;
- б) загальновиробничі витрати;
- в) витрати на оплату праці;
- г) адміністративні витрати;
- д) амортизація;
- ж) відрахування на соціальні заходи;
- з) інші операційні витрати.

II. Практичні завдання

Завдання 1 (стереотипне)

Розрахувати середньооблікову чисельність працюючих у фірмі за березень, якщо вона почала свою роботу з 10 березня і нараховувала у своєму складі 120 осіб персоналу. З 15 березня на роботу було прийнято ще сім працівників.

Завдання 2 (діагностичне)

На початок 2020 р. вартість основних засобів підприємства становила 7100 тис. грн. У березні (03) буде введено основних засобів на 430 тис. грн., у червні (06) – на 280 тис. грн., а у жовтні (10) виведено – на 480 тис. грн. За рік на підприємстві вироблено і реалізовано продукції на суму 10650 тис. грн. Чисельність промислово-виробничого персоналу 814 чол. Визначити: а) середньорічну вартість основних засобів підприємства; б) показники ефективності використання основних засобів. Зробити висновки за розрахованими показниками.

Завдання 3 (евристичне)

Протягом звітного періоду підприємство реалізувало товарної продукції на суму 2000 тис. грн., середньорічний залишок оборотних коштів склав 383 тис. грн. В наступному році обсяг реалізованої продукції планується збільшити на 12 %. Окрім цього, розроблені організаційно-економічні заходи дозволять скоротити оборотність оборотних коштів на 12 днів. Визначити показники оборотності оборотних коштів підприємства, можливий обсяг їх вивільнення

(залучення) в результаті впровадження організаційно-економічних заходів, а також основні напрями, які сприятимуть пришвидшенню оборотності оборотних коштів підприємства.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства та організації бізнесу

Протокол № від «» 2024 року

Завідувач кафедри _____

Тетяна ВЛАСЕНКО

Екзаменатор _____

Дмитро ШИЯН

Критерії оцінювання

Завдання 1 (тестове) (15 балів)

1,0 бал – за правильну відповідь на кожен тест;

Завдання 2 (6 балів):

4 бали – у за правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунку;

2 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 3 (7 балів):

5 балів – за логіку розрахунку показників, правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунків;

1,0 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, що входять до алгоритму вирішення завдання, та охайність представлення результатів;

1,0 бал – за логіку й ґрунтовність висновку.

Завдання 4 (12 балів):

8 балів – за логіку розрахунку показників, правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунків;

2 бали – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, що входять до алгоритму вирішення завдання, та охайність представлення результатів;

2 бали – за логіку й ґрунтовність висновку.

Рекомендована література

Основна

1. Економіка підприємства / Л.Л. Ковальської та ін. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Економіка підприємства / Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 767 с.
4. Економіка підприємства. Збірник засобів діагностики рівня професійних компетентностей [Електронний ресурс] : навч.-практ. посіб. / М. В. Афанасьєв, І. Я. Іпполітова, Н. В. Лепетюха [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,47 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 333 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 331-333. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22559>

Додаткова

5. Економіка підприємства. Методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / укл. М. В. Мартиненко, Г. Б. Веретенникова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 53 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22767>
6. Управління проєктами. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнесу» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Ю. М. Котельникова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Електрон. текстові дан. (688 КБ). Харків : ХНЕУ ім.С. Кузнеця, 2024. – 45 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32516>
7. Гаража О., Шиян Д, Чернега І., Петренко О. (2022). Розвиток підприємництва в умовах завершення адміністративно-територіальної та земельної реформ: сталість сільських територій та інвестиційна конкурентоспроможність. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(43), 373–379. URL: 1. <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27909>
8. Shyian, D., Herasymenko, Yu., Ulianchenko, N., Velieva, V. And Kotelnikova, Iu. Household income as a factor forming potential demand on the market of organic products. *Agricultural and Resource Economics*, 2021. vol. 7, no. 4, pp. 100–114. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26860>
9. Dmytro Shyian, Nataliia Ulianchenko, Kateryna Honcharova. An innovative component in generating efficiency of sunflower production. *Economics & Education*. 2021. 06(02). pp 23-28. DOI: 10.30525/2500-946X/2021-2-4. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27109>

10. Власенко Т. А., Ревенко О.В. Особливості цифрової трансформації бізнесу в умовах невизначеності. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2022. Т. 27. Вип. 3(93). С. 44 – 49. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28758>

11. Економіка підприємства. Збірник засобів діагностики рівня професійних компетентностей. / М. В. Афанасьєв та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 333 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22559>

12. Котельникова Ю. М. Підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах цифровізації. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 4. С. 101-108. Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29259>

13. Економіка підприємства: розрахункова робота / А.В. Гречко та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 57 с.

14. Селезньова Г. О., Іпполітова І. Я. Ефективність системи управління підприємством. *Інфраструктура ринку*. 2020, Вип. 39. С. 238-244. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22851>

Інформаційні ресурси

15. Господарський кодекс України
.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

16. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

17. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс]. URL: www.ukrstat.gov.ua

18. Економіка розвитку. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ed.ksue.edu.ua/er/uer/index.html>

19. Актуальні проблеми економіки. [Електронний ресурс]. URL: <http://eco-science.net>

20. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/

21. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Економіка підприємства» URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8134>